

Sygnatura akt VI GC 25/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Jerzy Szafrąński

Protokolant Agnieszka Kacała

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016 r. w Wałbrzychu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. we W.**

przeciwko **K. M.**

o zapłatę 30 000,00 zł

I. powództwo oddała,

II. zasądza od strony powodowej (...) sp. z o.o. we W. na rzecz pozwanego K. M. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. we W. wniosła do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu pozew przeciwko K. M., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w K. o zapłatę kwoty 30.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwu powodowa spółka oświadczyła, że zawarła w dniu 22 maja 2015r. umowę sprzedaży paliwa z pozwanym. Powodowa spółka zobowiązała się do sprzedaży na rzecz pozwanego oleju napędowego, a pozwany zobowiązał się nabywać olej na warunkach określonych w umowie. Strony ustaliły, że cena za poszczególne zamówienia ustalona zostanie w ten sposób, że od ceny hurtowej netto obowiązującej w dniu dostawy zostanie odjęty rabat 15 groszy na litrze. Pozwany zobowiązał się do dokonania zapłaty w terminie 21 dni od daty wystawienia faktury. Za każdym razem olej miał być dostarczany w miejsce wskazane przez pozwanego i odbierany stosownym dowodem wydania. W dniu zawarcia umowy pozwany złożył pierwsze zamówienie na 19.000 l oleju napędowego. Paliwo dotarło do pozwanego, nie wniósł on żadnych zastrzeżeń, podpisał dokument przewozowy i dokumentu WZ. Następnie powodowa spółka wystawiła fakturę VAT na kwotę 83.430,90 zł brutto. Pozwany nie zapłacił powyższej kwoty, wobec czego strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty. Następnie pozwany zapłacił stronie powodowej kwotę 53.430,90 zł. Do dnia wniesienia pozwu pozwany nie zapłacił pozostałej kwoty 30.000zł.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 10 grudnia 2015r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu uwzględnił w całości żądanie strony powodowej.

Pozwany K. M. złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. W sprzeciwie pozwany przyznał, że łączyła go z powodową spółką umowa sprzedaży paliwa z dnia 22 maja 2015r. i że powstało zobowiązanie na kwotę 83.430,90 zł wynikające z faktury VAT nr (...). Pozwany zaprzeczył natomiast jakoby nie uregulował całej należności. Pozwany wskazał, że do zawarcia przedmiotowej umowy doszło za pośrednictwem A. Ś., tj. osoby, która pozyskiwała klientów na rzecz powodowej spółki. Pozwany wskazał, że kwotę 30.000 zł zapłacił w/w osobie (co

zostało stwierdzone dokumentem KP), albowiem był przekonany, że jest ona pracownikiem powodowej spółki i tym samym jest umocowana do pobierania pieniędzy w imieniu powodowej spółki. Pozwany zaznaczył, że to właśnie z inicjatywy w/w osoby podpisał umowę z powodową spółką, a także z tą osobą kontaktował się w sprawach związanych z zakupem paliwa, jak również w innych sprawach dotyczących realizacji przedmiotowej umowy. Nie wzbudziła zatem jakichkolwiek podejrzeń prośba A. Ś., aby przekazać jej pozostałą część kwoty. Pozwany oświadczył także, że w/w osoba była upoważniona do odbioru od kontrahentów powodowej spółki weksli i deklaracji wekslowych. Nadto dodał, że A. Ś. miała problemy w uzyskaniu zaległych płatności od strony powodowej, wobec czego pobraną od pozwanego kwotę zaliczyła na poczet zaległego wynagrodzenia (co wynika z pisma z dnia 28 grudnia 2015r.). Pozwany zaznaczył także, że A. Ś. stale współpracowała ze stroną powodową o czym świadczą liczne wiadomości e-mailowe z kontrahentami powodowej spółki, którym przesyłała oferty handlowe lub otrzymywała na swój adres e-mail potwierdzenia zapłaty za faktury. W/w osoba prowadziła też korespondencję w pracownikami powodowej spółki (w tym z prawnikiem spółki), który przekazywał uwagi co do formy, treści weksla i deklaracji wekslowej. W ocenie pozwanego w/w osoba świadczyła na rzecz strony powodowej pracę a mając na względzie przedstawiony stan faktyczny była umocowana do odbioru od kontrahentów spółki należności wynikających ze sprzedaży paliwa. Ponadto, pozwany dodał, że powodowa spółka nie odniosła się w pozwie do kwestii przekazania kwoty 30.000 zł w/w osobie, mimo iż posiadała wiedzę w tym zakresie, albowiem wysłała już w/w osobie wezwanie do zapłaty kwoty 30.000 zł i obecnie domaga się tej kwoty od A. Ś. i od pozwanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od marca 2015r. stroną powodową (...) sp. z o.o. we W. i A. Ś. wiązała ustna umowa (zawarta za pośrednictwem pracownika spółki (...) i zaakceptowana przez zarząd spółki), na podstawie której A. Ś. miała pozyskiwać klientów dla spółki chętnych do zakupu paliwa - oleju napędowego. Za te usługi A. Ś. miała otrzymywać wynagrodzenie, przy czym wysokość tego wynagrodzenia była uzależniona od ilości sprzedanego paliwa oraz uwarunkowana koniecznością całkowitej zapłaty za poszczególne zakupy paliwa przez kontrahentów spółki. Oprócz pozyskiwania klientów do zadań A. Ś. należało także pośredniczenie w zawieraniu umów sprzedaży towaru, to jest: przekazywanie klientom oferty strony powodowej sprzedaży towarów wraz z niezbędnymi dokumentami strony powodowej (koncesją, potwierdzeniem posiadania kaucji gwarancyjnej, etc), uzyskiwanie i przekazywanie stronie powodowej lub klientom informacji odnośnie: danych kierowców klientów, danych pojazdów klientów (w tym numerów rejestracyjnych pojazdów), płatności za poszczególne faktury (np. numerów faktur, danych kupujących, terminów zapłaty, kwot z faktur), a także informacji odnośnie miejsc tankowania paliwa, osób zajmujących się przekazaniem towaru. Nadto, A. Ś. przekazywała stronie powodowej podpisane przez kontrahentów dokumenty: umowy sprzedaży paliwa, deklaracje wekslowe, weksle, a także dane kontaktowe klientów. Zadaniem A. Ś. było także dopilnowanie, aby klienci, którzy zakupili paliwo zapłacili za nie w całości.

W ramach przedmiotowej umowy A. Ś. pozyskała klientów dla powodowej spółki, w tym pozwanego. Jeden z pozyskanych klientów zakupił towar, a następnie zapłacił w całości za niego. W maju 2015r. A. Ś. otrzymała od strony powodowej wynagrodzenie za pozyskanie tego klienta.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 53,
- zeznania świadka A. Ś., k. 118-119,
- zeznania świadka W. O., k. 119-121,
- zeznania prezesa zarządu strony powodowej, k.130,
- zeznania pozwanego, k. 131,
- e-maile z załącznikami, k. 56-82,

- zestawienie klientów, k. 48-49,
- oświadczenie, k. 51-52,
- zestawienie, k. 54-55.

W dniu 22 maja 2015r. strona powodowa (...) sp. z o.o. we W. zawarła z pozwanym K. M., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w K., umowę sprzedaży paliwa - oleju napędowego. Przedmiotowa umowa została zawarta za pośrednictwem A. Ś.. W umowie strony oświadczyły m.in., że powodowa spółka będzie sprzedawała na rzecz pozwanego olej napędowy na warunkach określonych w umowie, zaś pozwany będzie płacił za towar w terminie 21 dni od daty wystawienia każdorazowej faktury. Na podstawie umowy pozwany zamówił u powodowej spółki 19.000 l oleju napędowego. Strona powodowa dostarczyła pozwanemu zamówiony towar, a następnie wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 83.430,90 zł. Pozwany nie wniósł żadnych zastrzeżeń odnośnie towaru czy też jego dostawy. Z powyższego tytułu pozwany zapłacił bezpośrednio stronie powodowej na jej rachunek bankowy łącznie kwotę 53.430,90 zł.

(bezsporne)

Wobec braku płatności przez pozwanego pozostałej do zapłaty kwoty 30.000 zł za zakupione paliwo A. Ś. została upoważniona przez stronę powodową do uzyskania od pozwanego podpisanego przez niego weksla wraz z deklaracją wekslową oraz do odzyskania (w tym fizycznego odbioru) od pozwanego K. M. zaległych należności za zakupiony towar.

Dowód:

- zeznania świadka A. Ś., k. 118-119,
- zeznania świadka W. O., k. 119-121,
- zeznania pozwanego, k. 131,
- e-maile z załącznikami, k. 56-82.

W sierpniu 2015r. pozwany podpisał weksel i deklarację wekslową na rzecz strony powodowej.

Dowód:

- weksel, k. 71,
- deklaracja wekslowa, k. 72-73.

W dniu 1 października 2015r. pozwany zapłacił na rzecz strony powodowej kwotę 30.000 zł z tytułu faktury VAT nr (...) w ten sposób, że pieniądze w gotówce wręczył A. Ś. - to jest osobie umocowanej przez powodową spółkę do ich odbioru. Na potwierdzenie powyższej czynności został wystawiony dowód wpłaty KP z dnia 1 października 2015r. nr 1, w którym wskazano, iż została wpłacona przez pozwanego na rzecz strony powodowej kwota 30.000 zł z tytułu faktury VAT nr (...).

Dowód:

- zeznania świadka A. Ś., k. 118-119,
- zeznania świadka W. O., k. 119-121,
- zeznania pozwanego, k. 131,
- zeznania prezesa zarządu strony powodowej, k.130,

- dowód wpłaty KP z dnia 1 października 2015r., k. 50.

Pismem z dnia 13 października 2015r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 30.000 zł z tytułu faktury VAT nr (...).

Dowód:

- pismo z dnia 13 października 2015r. z potwierdzeniem nadania k. 28-30.

Pismem z dnia 30 października 2015r. strona powodowa wezwała A. Ś. do zwrotu kwoty 30.000 zł z tytułu faktury VAT nr (...) uiszczonej przez pozwanego.

Dowód:

- pismo z dnia 30 października 2015r., k. 83.

Wyrokiem nakazowym z dnia 13 kwietnia 2016r., wydanym w sprawie o sygn. akt VII K 274/16, Sąd Rejonowy w Opolu VII Wydział Karny uznał oskarżoną A. Ś. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, to jest przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 30.000 zł, będących zapłatą za sprzedaż paliwa, powodującego straty w wysokości 30.000 zł na szkodę strony powodowej i za to wymierzył jej karę grzywny w wysokości 130 stawek dziennych po 10 zł stawka.

Dowód:

- wyrok nakazowy z dnia 13 kwietnia 2016r., k. 127.

Sąd zważył, co następuje:

powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się na przedłożonych do sprawy przez strony dokumentach, albowiem autentyczności tych dokumentów strony nie podważały, jak również na zeznaniach świadków: A. Ś., W. O. oraz stron procesu. W ocenie Sądu zeznania pozwanego K. M. i świadka A. Ś. były logiczne i spójne, Sąd w całości dał tym zeznaniom wiarę. Odnośnie natomiast zeznań świadka W. O. (prokurenta strony powodowej) i prezesa zarządu strony powodowej R. C. Sąd uznał, iż jedynie częściowo były one wiarygodne. Niektóre zeznania świadka W. O. były niespójne z zeznaniami pozwanego czy też z zeznaniami prezesa zarządu strony powodowej (np. w zakresie płatności za towar czy okoliczności uzyskania weksla od pozwanego). Zdaniem Sądu także niektóre zeznania prezesa zarządu strony powodowej były niespójne same ze sobą, z jednej strony prezes zarządu wskazał, że spółkę nie wiązała ze świadkiem A. Ś. żadna umowa a z drugiej strony oświadczył, że świadek ten szukał dla spółki na jej zlecenie kontrahentów, później prostując zeznania, że jednak była to umowa, ale ustna.

W przedmiotowej sprawie bezsporne pozostawało pomiędzy stronami, że strona powodowa zawarła z pozwanym umowę sprzedaży paliwa, za pośrednictwem A. Ś., na podstawie której pozwany zamówił u powodowej spółki 19.000 l oleju napędowego. Bezsporne było, iż strona powodowa dostarczyła pozwanemu towar, a następnie wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 83.430,90 zł, za którą pozwany zapłacił kwotę 53.430,90 zł. Nadto, bezsporne było, że stronę powodową wiązała z A. Ś. ustna umowa, na podstawie której miała ona pozyskiwać klientów dla spółki chętnych do zakupu paliwa - oleju napędowego. Za te usługi A. Ś. miała otrzymywać wynagrodzenie zależne od ilości sprzedanego paliwa i całkowitej płatności za zakupiony towar. Sporne natomiast w niniejszej sprawie pozostawało, czy A. Ś. była uprawniona na podstawie w/w umowy do uzyskiwania od klientów spółki weksli (czy też deklaracji wekslowych), a przede wszystkim czy była ona umocowana do fizycznego odbioru pieniędzy od klientów spółki za zakupiony towar, a zatem odbioru pieniędzy w kwocie 30.000zł od pozwanego.

Zgodnie z art. 353¹ kc strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Powyższy przepis prawny wprowadza zasadę swobody umów, która stwarza podmiotom możliwość kształtowania stosunków zobowiązaniowych innych niż typowe. Strony uzyskują kompetencję do tworzenia zupełnie nowych typów umów (np. umowa franchisingu), niepodobnych do normatywnie określonych w kodeksie cywilnym lub innych ustawach. Mogą także wzorować się na umowach nazwanych, ale określając łączący ich stosunek zobowiązaniowy dokonywać pewnych modyfikacji lub uzupełnień, kreując w ten sposób bardziej odpowiedni dla nich instrument prawny (tak: Adam Olejniczak, Komentarz do kodeksu cywilnego, Lex 2014).

W sprawie strony zawarły umowę dotyczącą zakupu paliwa, na podstawie której pozwany zakupił olej napędowy. Pozwany zapłacił za zakupiony towar, przy czym dokonał tego w dwóch etapach - najpierw zapłacił kilkoma przelewami bankowymi łącznie kwotę 53.430,90 zł bezpośrednio stronie powodowej, a później zapłacił kwotę 30.000 zł w gotówce do rąk A. Ś. to jest osoby uprawnionej w imieniu powodowej spółki do odbioru pieniędzy. W sprawie sporny był zakres uprawnień jaki przysługiwał A. Ś. na podstawie wiążącej ją ze stroną powodową ustnej umowy. Przedmiotowa umowa stanowiła bowiem, że A. Ś. miała pozyskiwać klientów na rzecz spółki (co było bezsporne). W toku postępowania Sąd ustalił natomiast, iż A. Ś. załatwiała wszelkie formalności z klientami spółki począwszy od nawiązania kontaktu z klientem aż do zapłaty przez klienta za towar. A. Ś. poszukiwała klientów dla spółki, a następnie przedstawiała im ofertę spółki, niezbędne dokumenty (np. koncesję, potwierdzenie posiadania kaucji gwarancyjnej), nadto, dostarczała im wszelkie dokumenty do podpisu, uzyskiwała podpis klienta i przekazywała dokumenty stronie powodowej. Ponadto, A. Ś. przekazywała zarówno stronie powodowej jak i klientom wszelkie informacje dotyczące danych klientów, ich kierowców, ich pojazdów, płatności klientów za poszczególne faktury (np. numery faktur, terminy zapłaty, kwoty z faktur), a także informacje odnośnie miejsc tankowania paliwa, osób zajmujących się przekazaniem towaru, co wynika z e-maili załączonych do sprawy oraz z zeznań świadka A. Ś.. Należy także zauważyć, że z klientami pozyskanymi przez A. Ś. kontaktowała się tylko ona, a jedynie sporadycznie spółka w osobie prezesa zarządu czy prokurenta. Nadto, należy wskazać, że wprawdzie powyższą umowę A. Ś. zawarła z J. P. (który występował jako przedstawiciel strony powodowej, a który jest jedynie handlowcem u strony powodowej, nie mającym upoważnienia do zawierania umów) to jednak umowa ta nie została zakwestionowana przez zarząd strony powodowej, wręcz przeciwnie została zaakceptowana, skoro A. Ś. z powyższego tytułu za pozyskanie klienta (który zapłacił za zakupione paliwo) zostało wypłacone przez powodową spółkę wynagrodzenie w maju 2015r. (co wynika z zeznań świadka A. Ś. i W. O. - prokurenta strony powodowej). Również prezes zarządu strony powodowej R. C. oświadczył, że powodową spółkę wiązała z A. Ś. ustna umowa dotycząca poszukiwania kontrahentów dla spółki. Nadto, dodał, zeznając przed tym Sądem, że w/w osoba miała być później zatrudniona przez spółkę jako przedstawiciel handlowy spółki na umowę o pracę, gdyby się sprawdziła. W ocenie Sądu, mając na uwadze ustalony w toku postępowania zakres wykonywanych przez A. Ś. czynności na rzecz strony powodowej nie sposób nie stwierdzić, iż były to czynności typowego przedstawiciela firmy handlowej. Nadto, Sąd uznał, że A. Ś. była uprawniona na podstawie przedmiotowej umowy do uzyskania od pozwanego podpisanego przez niego weksla z deklaracją wekslową. O powyższym świadczą zeznania A. Ś. (którym to zeznaniom Sąd dał wiarę) i świadka W. O. (prokurenta strony powodowej). Świadek A. Ś. oświadczyła bowiem: „Z zarządem spotkałam się w sierpniu. Przedstawili mi rozliczenie. Powiedzieli, że jak załatwię weksel od K. M., to mi zapłacą. K. M. wystawił mi taki weksel”, zaś świadek W. O. zeznał: „Wiedziałem o wekslu, ale nie robiliśmy z niego użytku”. Zdaniem Sądu, na podstawie ustnej umowy ze stroną powodową, A. Ś. była także uprawniona do odzyskiwania od klientów spółki zaległych płatności za zakup towaru, w tym do fizycznego odbioru od pozwanego K. M. zaległych należności w kwocie 30.000 zł za zakupione paliwo. Zarówno prokurent jak i prezes zarządu strony powodowej zeznali, że spółka domagała się od A. Ś., aby odzyskała pieniądze od klientów, którzy nie płacą za zakupiony towar, w tym pozostałą kwotę 30.000 zł od pozwanego. Zaś A. Ś. zeznała: „Kazali mi odzyskać pieniądze nieważne w jaki sposób”. Świadek zeznał także, że była wzywana przez adwokata spółki do zwrotu pobranych pieniędzy. Również prokurent spółki oświadczył „Uważam, że świadek jest nam winna pieniądze”. W ocenie Sądu A. Ś. została umocowana do odzyskiwania od klientów płatności za zakupiony towar, w tym do fizycznego odbioru pieniędzy, a zatem była osobą uprawnioną do odbioru kwoty 30.000 zł od pozwanego. O powyższym świadczy także przedłożony do sprawy dowód wpłaty KP z dnia 1 października 2015r. nr 1, w którym jasno wskazano, iż została wpłacona przez pozwanego na rzecz strony powodowej kwota 30.000 zł z tytułu faktury VAT nr (...). W tym miejscu należy wskazać, że sama strona powodowa wzywając A. Ś. do zwrotu pobranej kwoty pośrednio

przyznała, że była ona umocowana do jej pobrania, lecz jej nie przekazała wierzycielowi. Gdyby zaś przyjąć, iż A. Ś. była osobą nieuprawnioną do odbioru w/w kwoty to wówczas wierzyciel mógłby domagać się w/w kwoty jedynie od pozwanego (jak to jest w niniejszej sprawie). Natomiast strona powodowa domaga się w/w kwoty i od pozwanego twierdząc, że nie zapłacił w całości za zakupiony towar i od świadka podnosząc, że nie przekazał on należnej mu kwoty. W tym miejscu należy także dodać, że strona powodowa przed wszczęciem procesu posiadała wiedzę odnośnie zapłaty 30.000 zł z tytułu przedmiotowej faktury przez pozwanego do rąk A. Ś.. Zaś w orzeczeniu z dnia 5 stycznia 2011r. (III CSK 119/10) Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli wierzyciel ma wiedzę o spełnieniu świadczenia do rąk osoby nieuprawnionej i jest to wynikiem uzgodnień pomiędzy wierzycielem, dłużnikiem i osobą nieuprawnioną, to mimo, iż w świetle postanowień umowy łączącej wierzyciela i dłużnika nie dochodzi do zmiany umownego sposobu spełnienia świadczenia, wierzyciel, w świetle zasad współzycia społecznego tj. zasady uczciwego obrotu i zaufania do kontrahenta umowy, nie może powoływać się następnie na negatywne konsekwencje, które mogą (lecz nie muszą) wyniknąć z takiego sposobu spełnienia świadczenia.

Należy także dodać, iż w toku procesu pełnomocnik strony powodowej podniósł, iż wszelkie płatności na rzecz strony powodowej dokonywane były przelewem bankowym. Natomiast jak wynika z zeznań pozwanego były także płatności w gotówce. Pozwany zeznał bowiem, że były takie dostawy paliwa, że przyjeżdżał sprzedawca, cysterna z paliwem, odbierali pieniądze i dopiero wtedy przelewane było paliwo. Dlatego też pozwany (jak sam przyznał zeznając przed tut. Sądem) bez jakichkolwiek wątpliwości przekazał pozostałą do zapłaty kwotę w gotówce A. Ś. co do której był przekonany że jest ona pracownikiem strony powodowej (czy też osobą decyzyjną w spółce).

W oparciu o powyższe, Sąd uznał zatem, że powództwo strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego, orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu (pkt II wyroku) Sąd orzekł w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 kpc. Na koszty te składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym w wysokości 2.400 zł.